

A Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezetének állásfoglalása az ELTE rektora által kezdeményezett szavazásról

Az ELTE-hez csatolt kutatóközpontokban kiírt szavazással kapcsolatban már számos szereplő fogalmazta meg aggályait. Tanács Zoltán miniszter, az MTA leköszönő és új elnöke, Freund Tamás és Pósfai Mihály, az ELTE-hez csatolt kutatóközpontok négy főigazgatója, valamint a KRTK és a BTK Munkavállalói Tanácsa is egyaránt kifejezte szakmai, szervezési és lebonyolítással kapcsolatos fenntartásait és aggodalmait, amelyeket a TDDSZ is oszt. Ezek mellett további nyugtalanító kérdéseket vett fel az érintettek bevonása nélkül bejelentett szavazás lebonyolítása és annak eredményének felhasználása.

Darázs Lénárd rektor második levelében kimerítő választ ad a szavazási kezdeményezését érintő kritikus véleményekre. E részletes válasza ugyanakkor nem tartalmazza, hogy milyen következménye lesz a szavazásnak: azt mikor, milyen feltételekkel fogadja el érvényesnek, és milyen kötelezettséget ró az ELTE rektorára a szavazás eredménye. Ezt azért érdemes kiemelni, mert a szavazás közjegyzői hitelesítéshez kötött és ELTE rendszerén kívüli jellegével, vagy éppen az online nem elképzelhető véleménynyilvánítással maga is jelzi, hogy a szavazás kimenetelének jelentőséget tulajdonít az általa szem előtt tartott három konjunktív feltétel egyikének megvalósulása tekintetében. Abban az esetben, ha ez egy véleménynyilvánító szavazás, amire azért van szükség, hogy meggyőződjön az ELTE kutatóközpontokban uralkodó, az MTA szárnyai alá visszakerülés igényéről, akkor ahhoz elég lenne a kutatóközpontok főigazgatóit és/vagy a dolgozók érdekképviselőit megkérni egy rendszeren belüli szavazás lebonyolítására. Ráadásul az utóbbi hetekben több kutatóközpontban tartottak véleménynyilvánító szavazást, és a [2026. április 28-án tartott dolgozói fórumon](#) szintén megfogalmazták a kutatóhálózat dolgozói, hogy a Magyar Tudományos Akadémiától elszakított kutatóhálózat egységét helyre kell állítani az MTA keretei között. A jelenleg az ELTE-hez tartozó négy kutatóközpontnak, a HUN-REN Magyar Kutatói Hálózat kötelékében maradt 14 központnak és önálló intézetnek, valamint a támogatott kutatócsoportoknak minél előbb és együtt a Magyar Tudományos Akadémiához kell kerülniük. A nyilatkozatot ezernél többen írták alá a kutatóhálózatból, és nagyságrendileg félezer aláírás az elcsatolt négy kutatóközpontból érkezett.

Ha mindezek ellenére is a saját szempontjait érvényesítve a szavazást ennyire kötött és formális módon képzeli el a rektor, azzal vélhetően azt (is) jelzi, hogy számára tétje van a szavazás számbeli eredményének. A kérdés az, hogy mi ez a tét. Egy irányba mutató, magas részvétel melletti eredmény egyértelmű helyzetet teremt, és nem hagy mozgásteret a különféle értelmezéseknek. Viszont jogos kérdés, hogy egy alacsony részvételű szavazás, még ha az eredménye egy irányba mutat is, hogyan, milyen érvek-érdekek mentén interpretálható? Vajon az egyetemi vezetőség hogyan fordítja majd le az alacsony részvételt: a kérdések miatti tudatos távolmaradásnak, a téma iránti semlegességnek, vagy esetleg úgy interpretálja, hogy a távolmaradók elégedettek a jelenlegi ELTE-s keretekkel, és nem támogatják a változást/átalakulást...?

TDDSZ

Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezete
ELNÖKSÉG

Mindezek miatt (is) csak azt tudja tanácsolni a TDDSZ elnöksége, hogy a szavazáson minél nagyobb arányban vegyenek részt a kutatóhálózati dolgozók. A két feltett kérdés tekintetében az első esetében – annak minden problematikussága ellenére – lelkiismereti szavazásra buzdítunk, a második kérdést azonban – a rektor úr hosszas levelében leírtak ellenére – nem tartjuk egyértelműnek. A második kérdésben felvetett problémakör az ELTE alól való mielőbbi kikerülés igénye, valamint az addig eltelt időszak működőképessége és a szabályos gazdálkodás fenntartása közötti finom megtalálásáról szól. Ez mind az ELTE, mind az onnan az MTA égisze alá visszavágyó kutatóközpontok elemi érdeke, ezért erről az érintett szervezetek – az ELTE, ELTE Kutatóközpontok, MTA, Tudományos és Technológiai Minisztérium – vezetői szintjén kell megállapodni. Mindezek miatt a második kérdésnél a TDDSZ csak a válaszadás elkerülését tudja felelősen támogatni.

Budapest, 2026. május 28.

A TDDSZ Elnöksége